

КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХОРТИЦЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА
АКАДЕМІЯ» ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Кафедра спеціальної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор комунального
вищого навчального закладу

«Хортицька національна навчально-
реабілітаційна академія»

Запорізької обласної ради

О. П. Позднякова

«20» серпня 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ППН25 «Спецметодика «Я і Україна»

Галузь знань	0101	Педагогічна освіта
Напрямок підготовки	6.010105	«Корекційна освіта (за нозологіями)»
Освітньо-кваліфікаційний рівень		«бакалавр»

2016–2017 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Спецметодика «Я і Україна» для студентів четвертого курсу факультету реабілітаційної педагогіки та соціальної роботи освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напрямку підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (за нозологіями)».

РОЗРОБНИК:

Жадленко І. О., в. о. старшого викладача кафедри спеціальної освіти

Розглянуто на засіданні кафедри спеціальної освіти
протокол від «01» вересня 2016 року № 01

В.о. завідувача кафедри
спеціальної освіти _____

А. В. Турубарова

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, ступінь освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		форма навчання	денна
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 0101 Педагогічна освіта	Нормативна	
	Напрямок підготовки 6.010105 Корекційна освіта (за нозологіями)	Семестр	8-й
Модулів – 4	Ступінь освіти: бакалавр	Аудиторні години: 40 год	
Змістових модулів – 5		Лекції: 12 год.	Практичні, семінарські: 24 год.
Загальна кількість годин – 72			Лабораторні: год
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2,6		Самостійна робота 32 год.	
		ІНДЗ: 4 год	
	Вид контролю: залік		

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

До змісту навчального плану з підготовки вчителя-логопеда для спеціальних шкіл закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (ТПМ) включено курс «Я і Україна» в школах для дітей з ТВМ, до складу якого входять: лекції, практичні, індивідуальні та самостійні заняття. Вони є єдиною цілісною системою підготовки кваліфікованого вчителя.

Завдання курсу:

- Дати студентам певну суму теоретичних знань з основних розділів загальної та спеціальної методики природознавства;
- Формувати у студентів професійні уміння та навички;
- Здійснювати в процесі викладання спеціальної методики природознавства завдання по вихованню школярів, звертаючи особливу увагу на корекційно-розвивальну спрямованість природознавства в школі для дітей з ТПМ;
- Формувати уміння планувати та проводити уроки природознавства, екскурсії в природу, ботанічні екскурсії та виставки;
- Уміння організувати та вести позакласну роботу особливо куточок природи, гурток юних натуралістів.
- Курс «Я і Україна» має своєю **метою**:
- Дати студентам-логопедам теоретичні знання про живу та неживу природу та взаємозв'язок між ними;
- Показати особливості викладання природознавства в школі для дітей з ТПМ, можливі труднощі засвоєння природничих знань учнів з вадами мовлення та шляхи подолання цих труднощів;
- Ознайомити з методами та прийомами викладання, виробляти навички спостереження, аналізування та планування учбового матеріалу;

Підготувати студентів до самостійної роботи в школі для дітей з ТПМ; що забезпечують формування таких **компетенцій**:

соціально-особистісних:

- здатність вивчати об'єкти і процеси з точки зору соціоекономічних та культурно-історичних умов їх виникнення;
- здатність вибудовувати соціальну взаємодію на принципах толерантності;
- здатність до самовдосконалення та саморозвитку на основі рефлексії своєї діяльності;
- здатність розуміти та сприймати етичні норми поведінки відносно осіб з порушеннями психофізичного розвитку;
- розуміння необхідності та дотримання норм здорового способу життя.

загальнонаукових:

- володіння базовими уявленнями про основи філософії освіти, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості дитини з порушеннями психофізичного розвитку;
- здатність брати участь у професійних дискусіях та інтерактивних обговореннях, логічно аргументуючи власну точку зору;
- здатність використовувати інноваційні технології в практичній діяльності;

інструментальних:

- володіння практичними способами пошуку наукової і професійної інформації з використанням сучасних комп'ютерних засобів, мережевих технологій, баз даних і знань;
- володіння дослідницькими навичками щодо вивчення актуальних проблем розвитку інклюзивної освіти в сучасному світі.

професійних:

- володіння уявлення про теоретичні знання про живу та неживу природу та взаємозв'язок між ними; показати особливості викладання природознавства в школі для дітей з ТПМ, можливі

труднощі засвоєння природничих знань учнів з вадами мовлення та шляхи подолання цих труднощів;

- володіння сучасними уявленнями про зміст, принципи організації, особливості навчально-методичного забезпечення та механізми практичної роботи з особами, які мають порушення психофізичного розвитку, в спеціальних дошкільних навчальних закладах;

- здатність до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового спілкування, навички роботи в команді;

- здатність розуміти високу соціальну значущість професії, відповідально і якісно виконувати професійні завдання, дотримуючись принципів професійної етики;

- здатність брати участь у міждисциплінарній та міжвідомчій взаємодії спеціалістів у вирішенні професійних завдань у галузі психолого-педагогічної діяльності з метою розроблення і впровадження індивідуальної корекційно-розвивальної програми розвитку дитини в освітньому середовищі;

- здатність організовувати міжособистісні контакти, спілкування дітей з порушеннями психофізичного розвитку та їх ровесників у процесі навчально-виховної і корекційно-розвивальної роботи, спільну та індивідуальну діяльність дітей відповідно до вікових норм їх розвитку;

- володіння сучасними технологіями проектування і організації наукового дослідження у своїй професійній діяльності на основі комплексного підходу до вирішення проблем професійної діяльності;

спеціалізовано-професійних:

- здатність використовувати професійно-профільовані знання під час організації навчально-виховної і корекційно-розвивальної роботи з дітьми, які мають порушення мовленнєвого розвитку;

- здатність організовувати та здійснювати навчальну, корекційну, розвивальну та виховну роботу з особами, які мають порушення психофізичного розвитку з урахуванням структури порушення, вікових та індивідуальних особливостей осіб, вимог освітніх стандартів, програм навчання та виховання в умовах спеціальних дошкільних навчальних закладів.

Тому студенти повинні добре орієнтуватися в матеріалі з курсу та вміти самостійно працювати з загальною та спеціальною літературою. Студенти повинні опрацьовувати всі завдання самостійно з кожної теми, які виносяться на самостійну роботу. Завдання може бути в різних формах: реферат, план конспект, опрацювання матеріалу в зошити для першоджерел, опрацювання статей тощо. Весь цей матеріал обговорюється зі студентами на практичних заняттях.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. Методика навчання «Я і Україна» – педагогічна наука.

Тема 1. Методика навчання «Я і Україна» – педагогічна наука.

Предмет і завдання методики навчання природознавства. Короткий історичний нарис виникнення та розвитку методики навчання природознавства. Навчально-виховні завдання курсу природознавства в початковій школі. Загальноосвітні завдання природознавства. Виховне значення природознавства: формування в учнів науково-природничої картини світу, знайомство з загальними законами природи, формування екологічної та естетичної культури, патріотичне та валеологічне виховання.

Тема 2. Принципи відбору і структурування навчального матеріалу з природознавства в початковій школі.

Методика формування природознавчих уявлень та понять. Умови формування і розвитку природознавчих понять.

Тема 3. Інтегруючі зв'язки природознавства з дисциплінами початкової і середньої школи.

Інтеграція природничих знань в початковій школі. Державні стандарти освіти і їх реалізація в курсі природознавства. Характеристика інтегрованих курсів, „Я і Україна”, „Довкілля”.

Тема 4. Матеріально-технічне оснащення курсу природознавства.

Реалізація принципу наочності у навчанні природознавства. Засоби наочності у процесі навчання природознавству, методика їх використання, їх загальна характеристика. Класифікація обладнання. Натуральні, образотворчі та аудіовізуальні засоби наочності. Матеріальні навчальні моделі. Куток живої природи його оснащення.

Змістовий модуль II. Методи навчання «Я і Україна».

Тема 1. Методи навчання природознавства, критерії вибору.

Класифікація методів навчання природознавства. Організація спостережень. Методична суть методу проблемного навчання. Евристичний та дослідницький метод навчання.

Тема 2. Методична різноманітність проблемних завдань.

Проблемне навчання на уроках природознавства. Методи організації процесу навчання у методиці природознавства в процесі розвитку критичного мислення. Методика створення навчальних проблемних ситуацій на уроках природознавства.

Тема 3. Методика формування понять про речовини і їх властивості в курсі природознавства.

Практичні методи навчання. Дослід, структура, методика використання дослідів. Практичні роботи з природознавства, демонстрації і досліди на уроках природознавства. Значення і місце методів самостійної роботи учнів на уроках природознавства.

Змістовий модуль III. Форми організації занять з «Я і Україна».

Тема 1. Урок - форма організації процесу навчання природознавства у початковій школі.

Методика етапу постановки цілей і завдань уроку. Методика етапу засвоєння нових знань, умінь і навичок. Вимоги до сучасного уроку природознавства.

Тема 2. Методика етапу систематизації, узагальнення засвоєних знань умінь і навичок. Комбінований урок з природознавства.

Методика етапу систематизації, узагальнення засвоєних знань умінь і навичок. Методика проведення комбінованого уроку. Методика етапу постановки цілей і завдань уроку.

Тема 3. Предметні уроки. Методика етапу постановки цілей і завдань уроку.

Методика етапу постановки цілей і завдань уроку предметного уроку. Особливості методики проведення в курсі природознавства 3-4 класів.

Тема 4. Урок-екскурсія, узагальнюючий урок-екскурсія.

Особливості макроструктури уроків екскурсій з природознавства. Поточні та підсумкові уроки-екскурсії. Заняття на навчально-дослідній ділянці під час екскурсій.

Тема 5. Інтеграція знань в курсі природознавства. Інтегрований урок .

Інтегрований урок Методика етапу постановки цілей і завдань інтегрованого уроку. Вимоги до інтегрованого уроку. Модель побудови інтегрованого уроку.

Змістовий модуль IV. Технології викладання окремих тем курсу «Я і Україна».

Тема 1. Формування просторового мислення на уроках природознавства. Методика роботи з планом та картою.

Просторові поняття, методика їх формування. Методика роботи з планом та картою на уроках природознавства. Формування просторових понять під час екскурсій.

Тема 2. Особливості вивчення теми “Різноманіття природи країни”. Варіативний підхід вивчення цієї теми в курсах “Довкілля”, та “Я і Україна”.

Особливості побудови змісту теми „Різноманіття природи України”. Краєзнавчий підхід до побудови змісту курсу природознавства.

Тема 3. Формування валеологічних уявлень та культури здоров’я в початкових класах сучасної школи.

Формування валеологічна культури учнів початкової школи на уроках природознавства. Особливості структури комбінованих уроків теми „Здоров’я людини”

Тема 4. Інтерактивні методи навчання природознавства.

Моделювання уроку природознавства відповідно до структури інтерактивного уроку. Особливості проведення інтерактивного уроку з природознавства в початковій школі. Основні етапи процедури оцінювання в інтерактивному навчанні. Засвоєння нових знань в межах модельного уроку.

Тема 5. Методика вивчення змістовної лінії “Різноманітність органічного світу”.

Державні стандарти галузі природознавство про завдання вивчення змістовної лінії . Особливості побудови змісту програми 3-4 класу щодо вивчення різноманітності органічного світу.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем змістових модулів	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль I. Методика навчання «Я і Україна» – педагогічна наука.						
1. Методика навчання природознавства – педагогічна наука.	6	1	2	–	1	2
2. Принципи відбору і структурування навчального матеріалу з природознавства в початковій школі.	5	1	2	–	-	2
3. Інтегруючі зв’язки природознавства з дисциплінами початкової і середньої школи.	4	1	1	–	-	2
4. Матеріально-технічне оснащення курсу природознавства.	3		1	–	-	2
Разом за змістовим модулем 1	18	3	6	–	1	8
Змістовий модуль II. Методи навчання «Я і Україна».						
5. Методи навчання природознавства, критерії вибору.	6	1	2	–	-	3
6. Методична різноманітність проблемних завдань.	6	1	2	–	-	3
7. Методика формування понять про речовини і їх властивості в курсі природознавства.	6	1	2	–	1	2
Разом за змістовим модулем 2	18	3	6	–	1	8
Змістовий модуль III. Форми організації занять з «Я і Україна».						
8. Урок - форма організації процесу	4	1	1	-	-	2

навчання природознавства у початковій школі.						
9. Методика етапу систематизації, узагальнення засвоєних знань умінь і навичок. Комбінований урок з природознавства.	6	1	2	-	1	2
10. Предметні уроки. Методика етапу постановки цілей і завдань уроку.	4	1	1	-	-	2
11. Урок-екскурсія, узагальнюючий урок-екскурсія.	2		1	-	-	1
12. Інтеграція знань в курсі природознавства. Інтегрований урок.	2		1	-	-	1
Разом за змістовим модулем 3	18	3	6	-	1	8
Змістовий модуль IV. Технології викладання окремих тем курсу «Я і Україна».						
13. Формування просторового мислення на уроках природознавства. Методика роботи з планом та картою.	4	1	2	-	-	1
14. Особливості вивчення теми “Різноманіття природи країни”. Варіативний підхід вивчення цієї теми в курсах “Довкілля”, та “Я і Україна”.	4	1	1	-	-	1
15. Формування валеологічних уявлень та культури здоров’я в початкових класах сучасної школи.	6	1	2	-	1	2
16. Інтерактивні методи навчання природознавства.	2	-	1	-	-	2
17. Методика вивчення змістовної лінії “Різноманітність органічного світу”.	2	-	-	-	-	2
Разом за змістовим модулем 4	18	3	6	-	1	8
Усього	72	12	24	-	4	32

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин
1	2	3	4
Змістовий модуль I. Методика навчання «Я і Україна» – педагогічна наука.			
1	1	Охарактеризуйте основні компоненти діяльності учителя, вкажіть, у чому виявляються їхні особливості (об’єкт, предмет, цілі, дії учителя). Дайте характеристику підручника «Я і Україна» за таким планом: 1. Реквізити підручника. 2. Характеристика змісту. 3. Характеристика методичного апарату, ілюстрацій. 4. Складіть тематичний план з природознавства для 3-4 класу користуючись типовою програмою початкової школи.	2
2	2	Користуючись логічними схемами змісту тем навчального предмета, у кожній логічно завершеній частині конкретної теми визначте цілі використання засобів наочності; виберіть стосовно них найефективніші засоби наочності; покажіть методику їх застосування.	2

3	3	Проаналізуйте, як розвиваються поняття „тварини”, „рослини”, „вода”, „ліс”, „корисні копалини” в учнів III-IV класів.	1
4	4	Розробити план фенологічної екскурсії. Простежте за кольором осіннього листя та доберіть дієслова, що влучно передають характер руху листя під час листопаду (можливі варіанти: летить, падає, кружляє, пурхає, лине, миготить та ін.). Складіть оповідання, що починається словами: “Про що мені розповів осінній листочок”.	1
Змістовий модуль II. Методи навчання «Я і Україна»			
5	5	Складіть таблицю методів навчання природознавства у початкових класах: Метод навчання за його внутрішньою стороною. Форма реалізації методу в процесі навчання. Критерії вибору методу.	2
6	6	Розробіть детальний конспект предметного уроку (тема на вибір: Корисні копалини. Пісок і глина. Корисні копалини. Залізна руда. Корисні копалини. Торф і нафта).	2
7	7	Розробіть методiku виконання учнями творчої практичної роботи з різною мірою їх самостійності. Чим відрізняється методика евристичної та дослідницької практичних робіт?	2
Змістовий модуль III. Форми організації занять з «Я і Україна»			
8	8	Складіть конспект уроку до однієї з тем : ”Київ – столиця України,” „Рослини поля. Овочеві рослини”.	1
9	9	Розробити конспект уроку-екскурсії з теми „Горизонт. Сторони горизонту. Орієнтування на місцевості за місцевими ознаками.(4 кл. Поточний урок-екскурсія)”. Компас. Орієнтування за компасом.	2
10	10	Розробіть детальний конспект предметного уроку (тема на вибір).”Грунт” „Повітря”, ”Корисні копалини”, ”Вода, властивості води”, ”Рослини поля. Зернові рослини”.	1
11	11	Проаналізуйте зміст курсу природознавства для 3(4) і 4(3) класів. Визначить теми, сприятливі для проведення нестандартних уроків. Обґрунтуйте їх необхідність.	1
12	12	Скласти конспект уроку до однієї з тем : „Земля – планета Всесвіту”, „Зміна дня і ночі”, „Україна на глобусі і карті”.	1
Змістовий модуль IV. Технології викладання окремих тем курсу «Я і Україна»			
13	13	Складіть конспект інтегрованого уроку до однієї з тем :”Першоцвіти,” „Рослини поля. Овочеві рослини”.	2
14	14	Складіть конспект уроку до однієї з тем: ”Скелет людини .М’язи ”, „Органи травлення”, „Нервова система. Органи чуття”.	1
15	15	Розробіть детальний конспект уроку (тема на вибір: Київ – столиця України - урок-подорож, урок-проект, урок-вікторина, історична казка).	2
16	16	Розробіть детальний конспект уроку (тема на вибір: Лісостеп, степ. Карпатські гори. Кримські гори).	1
		Усього	24

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	№ модуля	Назва теми	Кількість годин
1	2	3	4
Змістовий модуль I. Методика навчання «Я і Україна» – педагогічна наука			
1	1	<p>Використовуючи методичну літературу опрацювати такі питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичний розвиток методики викладання природознавства 2. Реалізація краєзнавчого компонента в курсі природознавства. Методика формування краєзнавчих понять. Розробка тематичної краєзнавчої екскурсії “Мое місто - Запоріжжя” . 3. Державний стандарт освітньої галузі природознавства. Система знань про довкілля в початковій школі як основа формування науково-природничої картини світу. К. Д. Ушинський про вивчення природи в початковій школі. 4. Система О. Я. Герда по ознайомленню молодших школярів з природою. 5. В. О. Сухомлинський про значення природничого навчання в початковій школі. 6. Короткий змістовний аналіз підручників К. Д.Ушинського “Дитячий світ” та “Рідне слово”. 7. Методика використання натуральних, образотворчих, аудіовізуальних наочних посібників. Навчально-дослідна ділянка, її влаштування і утримання. Географічний майданчик, його влаштування і оснащення. 	8
Змістовий модуль II. Методи навчання «Я і Україна»			
2	2	<p>Самостійно опрацювати питання з тем:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методика вивчення змістовної лінії “Рух і взаємодія”. 2. Методика організації фенологічних спостережень учнів при вивченні природознавства. 3. Роль самостійної роботи з природознавства у розвитку пізнавальної діяльності учнів. 4. Система дослідів та практичних робіт на уроках природознавства. 5. Ігрова діяльність на уроках природознавства як засіб розвитку пізнавальних інтересів. 6. Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів з природознавства. 	8
Змістовий модуль III. Форми організації занять з «Я і Україна»			
3	3	<p>Самостійно опрацювати питання з тем:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інтерактивні методи навчання природознавству. Основні теоретичні положення, особливості методики. Технологія взаємодії вчителя і учнів під час співробітництва на різних етапах уроку. 2. Особливості використання дидактичних ігор на різних етапах уроку природознавства. Функції ігрової діяльності на уроках природознавства. 3. Розвиток критичного мислення на уроках природознавства. 4. Технології проектного навчання. 	8
Змістовий модуль IV. Технології викладання окремих тем курсу «Я і Україна»			
4	4	<p>Самостійно опрацювати питання з тем:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Домашні заняття учнів і їх організація. 	8

	<p>2. Позакласна робота. Види позакласної роботи (масові й індивідуальні). Значення позакласної роботи і її місце в навчально-виховному процесі. Зміст, організація і методика різних видів позакласної роботи. Позакласний захід з природознавства.</p> <p>3. Розробити план роботи екологічного гуртка за обраною темою.</p> <p>4. Підбір і використання на уроках природознавства популярної дитячої літератури. Скласти список авторів та започаткувати створення власної бібліотеки.</p>	
	Усього	32

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Для виконання **індивідуального завдання** студент повинен опрацювати такі завдання:

Теми завдань:

1. Побудуйте диференційовані завдання для весняних спостережень у природі для дітей з різним рівнем розвитку і підготовки
2. За яких умов навчальна проблемна ситуація перетворюється в навчальну проблему? На прикладі змісту теми „Кругообіг води у природі” покажіть це.
3. Побудуйте репродуктивну бесіду. Назвіть види запитань у цій бесіді. Поясніть яких вимог слід дотримуватися під час їх побудови. Обґрунтуйте доцільність вибору репродуктивної бесіди в конкретній ситуації. (Природні зони України. Степи)
4. Побудуйте евристичну бесіду двома способами. Назвіть прийом, використаний для створення проблемної ситуації. Прокоментуйте методику організації евристичної бесіди. Вкажіть на різницю між двома способами її організації. На матеріалі теми ”Рослини лісу”.
5. Побудуйте проблемний виклад. Обґрунтуйте можливість і доцільність вибору цього методу навчання в конкретній ситуації. В чому полягає специфіка знань, якими повинні оволодіти молодші школярі під час використання проблемного викладу?
6. Розробіть методику творчого дослідження, який виконуватиметься з різною мірою самостійності учнів. На матеріалі теми „Властивості води. Вода як розчинник”
7. Розробіть методику виконання учнями творчої практичної роботи з різною мірою їх самостійності. Чим відрізняється методика евристичної та дослідницької практичних робіт?
8. Назвіть послідовність роботи (етапи) з термінами під час формування природознавчих понять. Розкрийте суть і методику організації кожного етапу на прикладі поняття „Тварини” .
9. Побудуйте завдання для окремих тем курсу природознавства які вимагають різного рівня пізнавальної самостійності школярів. Вкажіть способи педагогічного керівництва кожним. (На матеріалі теми Земля – планета Всесвіту.)
10. Яке значення має мотивація домашньої роботи з природознавства для успішного виконання її учнями? Назвіть основні прийоми її забезпечення у процесі навчання природознавства. Наведіть приклад.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- Методи усного контролю: усне опитування, співбесіда, залік.
- Методи письмового контролю: підсумкове письмове тестування, звіт, письмове опитування.
- Методи самоконтролю: самооцінка, самоаналіз.

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Кількість балів	ЗМ 1				ЗМ 2			ЗМ 3					ЗМ 4				
	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16	Т 17
Практичні заняття (24 б)	2	2	1	1	2	2	2	1	2	1	1	1	2	1	2	1	-
Самостійна робота (32 б)	2	2	2	2	3	3	2	2	2	2	1	1	1	1	2	2	2
Поточний модульний контроль (40 б)	10				10			10					10				
ІНДЗ (за планом) (4 б)	4																
Підсумковий контроль (залік)																	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою академії	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	82 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 81 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

Перелік питань до заліку:

1. Які основні форми організації навчального процесу вам відомі?
2. Що є основною формою організації навчального процесу?
3. Яка класифікація уроків є найбільш поширеною у сучасній педагогіці?
4. Охарактеризуйте вимоги до комбінованого уроку?
5. Яка структура комбінованого уроку?
6. Яке значення уроків засвоєння нових знань?
7. Охарактеризуйте предметний урок.
8. Чим предметні уроки відрізняються від комбінованих уроків?
9. Охарактеризуйте етапи узагальнюючого уроку.
10. Яке значення узагальнюючих уроків у курсі “Я і Україна”?
11. Які особливості проведення уроків-екскурсій?
12. Які бувають уроки-екскурсії?
13. Охарактеризуйте етапи поточного уроку-екскурсії.

14. Які особливості вступних уроків-екскурсій? У яких випадках їх проводять?
15. Які особливості підсумкових уроків-екскурсій?
16. Що таке позаурочна робота? Для чого вона застосовується?
17. Яке значення має виконання домашніх завдань?
18. Яка мета літніх завдань?
19. Охарактеризуйте вимоги до виконання літніх завдань.
20. Охарактеризуйте позакласні форми роботи у курсі “Я і Україна”.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА:

1. Байбара Т. М. Методика навчання природознавства в початкових класах: Навчальний посібник. - 2-ге видання / Т. М. Байбара. - К. : Веселка, 1998. - С. 334.
2. Білецька О. І. Розробки уроків з курсу „Я і Україна. Я і природа” / О. І. Білецька, Н. Р. Лоджук. – Тернопіль : Підручники і посібники. 2006. – 144 с.
3. Викладання доквілля в 3-4 класі. Посібник для вчителів, які викладають інтегрований курс “Доквілля” в 4 класі. – Полтава : ПОПОПП, 1999. – 80 с.
4. Гончаренко С. Державні стандарти початкової ланки освіти. Природознавство. // Початкова школа / С. Гончаренко, Л. Ващенко, Н. Коваль. – 1997р. - № 7. – 14-16 с.
5. Горощенко В. П. Методика преподавания природоведения / В. П. Горощенко, И. А. Степанов. – М. : «Просвещение», 1984. – С. 212.
6. Державна національна програма “Освіта” Україна ХХІ ст. – К. : Райдуга, 1994. – С. 12.
7. Коваль Н. С. Зошит з природознавства для 3 кл. початкової школи / Н. С. Коваль, Т. М. Байбара. – К. : “Освіта”. – 1993. - С. 35.
8. Коваль Н. С. Дидактичні матеріали до підручника з природознавства. 3(4) клас / Н. С. Коваль, Л. С. Бондаренко. – К. : “Освіта”. – 1998. – С. 98.
9. Коваль Н. С. Природознавство для 3 кл. чотирирічної школи / Н. С. Коваль, Л. К. Нарочная. – К. : “Освіта”. – 2003. – С. 120.
10. Лищенко Г. П. Навчання в 4 кл. Чотириріч. І 3 кл триріч почат. шк. : Посібн. для вчителя / Г. П. Лищенко. – К. : “Освіта”, 2003. – 256 с.
11. Манюк Л. Концептуальні засади комплексної програми розвитку дітей “Росток”. // Початкова школа / Л. Манюк, Т. Пушкарьова. – 1998. – № 11. – 42-44 с.
12. Мечник Л. А. Календарне планування. Ознайомлення з навколишнім світом (1-2 класи). Природознавство – 4 класи) / Л. А. Мечник, М. І. Майхрук, О. М. Волошин. – Тернопіль : “Підручник і посібники”. – 20005. – С. 65.
13. Нарочна Л. К. Методика викладання природознавства : Навч. посібник. – 2-ге вид, перероб. і допов. / Л. К. Нарочна, Г. В. Ковальчук, К. Д. Гончарова. – К. : Вища школа, 1990. – 302 с.
14. Чекіна О. Ю. Інтегровані уроки у початковій школі / О. Ю. Чекіна. – Х. : Вид. група „Основа : ”Тріад”, 2007. – 192 с.

ДОДАТКОВА:

1. Байбара Т. М. Диференційовані завдання на уроках природознавства // Початкова школа / Т. М. Байбара. – 1991. – № 11. – С. 33–36.
2. Батій Ю. Ю. Графічні та цифрові диктанти на уроках природознавства // Початкова школа / Ю. Ю. Батій. – 1970. – № 5. – С. 47–49.
3. Бутило М. Д. Спостереження і досліди в природі. / М. д. Бутило. – Біла Церква, 1995. –

93 с.

4. Голуб В. М. Вивчення синантропної флори на уроках природознавства в початкових класах // Матеріали обласної наукової конференції молодих вчених і спеціалістів “Проблеми навчання та виховання в умовах становлення єдиної системи безперервної освіти” / В. М. Голуб, Н. П. Голуб. – Черкаси, 1990. – С. 22–24.

5. Голуб Н. П. Проблеми збереження і примноження рослинного світу в курсі природознавства // Матеріали обласної науково-практичної конференції “Екологічне виховання в закладах народної освіти” / Н. П. Голуб, В. М. Голуб. – Черкаси, 1990. – С. 67–68.

6. Голуб Н. П. Морфологія рослин / Н. П. Голуб, В. М. Голуб. – Умань : ПП Кучинська, 2006. – 64 с.

7. Голуб В. М. Основи загального землезнавства. Навчальний посібник / В. М. Голуб. – Умань : УВПІ, 2007. – 122 с.

8. Голуб Н. П. Навчальна практика з ботаніки / Методичні вказівки до збирання гербарію із систематики рослин / Н. П. Голуб, В. М. Голуб. – Умань, 2008. – 42 с.

9. Кравчук О. В. Застосування комп’ютерних програм з курсу “Я і Україна” в початковій школі: Навч. посібн. / О. В. Кравчук. – К. : Науковий світ, 2005. – 107 с.

10. Лисенко Н. В. Екологічне виховання дошкільників / Н. В. Лисенко. – К. : Освіта, 1993. – 160 с.

11. Охріменко А. М. Розвиток пізнавальних інтересів учнів на уроках природознавства // Початкова школа. / А. М. Охріменко. – 1980. – № 6. – С. 39–48.

12. Хитяєва Л. П. Проблемний підхід до навчання природознавства // Початкова школа / Л. П. Хитяєва. – 1980. – № 6. – С. 38–48.

13. Яришева Н. Ф. Методика ознайомлення дітей з природою : Навч. посібник / Н. Ф. Яришева. – К. : Вища школа, 1993. – 225 с.